

PRZYCZYNNY (7) *ai*

sg m N przyczynny (1). ◇ [A przyczynny.] ◇ *I* przyczynnym (1). ◇ *f N* przyczynną (1). ◇ *A* przyczynną (1). ◇ *pl G* przyczynnych (1). ◇ *A subst* przyczynn(e) (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Będący powodem [ku czemu]* (1) : pánieńka płeć nikomu nie ieft ni w czym przeciwna/ áni ku fzkodzye czyiey przyczynna. *BielKron* 55v.

2. *Wstawienniczy, orędowniczy* (6) :

Wyrażenia: »list, [listek] przyczynny« [*w tym: za kim* (1)] [*szyk 3:2*] (5): Piáli Kfiążetá Luterłkie do Krolá Fráncufłkiego przyczynne listy *BielKron* 218v; *ActReg* 69, 105; *WujNT* 748; *KlonWor* 53; [Lecz się nam też to za potrzebne widzi, abyście sobie zjednali listy przyczynne u panow [...] zwłaszcza o Malbork *ListyPol* I 1534/85, 1547/361; Iakosz za staranym i przyczinną iego poslalisczcie byly do nagwisszey Porti naszey prziczinny list wasz za tem klamczą omilnem *CorfusDocum* 1593 nr 195, <1552> nr 82; *ListyZygmAug* 1553/263; A gdzieby mi ón Pan po wtóre zá przyczynnym moiégo páná listem/ íprawiedliwóści nie vczynił: mam fye zás wrócić do Królá Páná moiégo *GroicTyt* 106v (*Linde*); *HistFort* H8v; *Paprgniazdo* 202; Raz niewiáftá vboga prošíłá S. Bázylego o przyczynny listek do Starofty/ áby ie y pobor odpuścił *SkarŻyw* 6 (*Linde*); *BielKron* 1597 508, 581].

[»przyczynna modlitwa«: A iefliby przyczynna modlitwa nyemyala mýedz ktory powagý v pana Boga, Czemułz ízię thedy S Pawel na wiely myeyfczach zalyeczal modlythwam thich do ktorich pyffal: [...] *ArgWyklad* 152.]

»pomoc przyczynna« (1): Do ktorey [*Maryi*] íię częfto vćiekác/ á ony też ie y około Synaczká ie y kłopoty przypomináiąc/ y o pomoc przyczynną prosić małżonkowie nie zániecháią. *SkarKaz* 45a.

Szereg: »przyczynny i zalecájący« (1): PHilemoná człowieká dobrego Onezym fługá okradfzy vćiekł był do Rzymu: gdzie od Páwłá náwrocony y okrzczony/ z tym listem przyczynnym y zalecájącym go/ záfię do páná fwego był odesłány. *WujNT* 748.

3. [*Dodatkowy:* Z tychże kmieci jest kilka, którzy nad przerzeczony czynsz z przyczynnych ról dają po kilka gros[zy] *LustrRus* II 11.]